

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

lem actualem distinctionem. Major constat, quia cum idem non possit actu simul esse & non esse, quæ sunt contradictoria: debet in illa inveniri aliqua saltem inæquata realis & actualis distinctio.

Resp. neg. min. nam actu a parte rei priusquam nosse intellectus præcivo & inadæquato conceptu distinctionem format inter essentiam & personalitates, datur quidem fundamentum reale ipsius contradictionis, quod est divina essentia, quatenus continens absolutam perfectionem naturæ se communicans, & quatenus continens formam relativam paternitatis filium respiciens, eumque produens: nondum tamen datur negatio non productionis, non communicationis: hæc quippe primum superadditur ab intellectu creato nam rationem ab altera præcendente, & mutuo opponente.

15. Obijc. quartò. Distinctio virtualis realis patitur eadem vel majores difficultates, ac distinctio realis formalis Scotistarum: ergo non est idonea ad explicandas difficultates contradictoriarum propositionum. Antecedens probatur multipliciter. Nam primò. Hæc distinctio in respondendo petit principium, responderet per id quod est in controversia, & explicat unum obscurum per aliud æquè obscurum. Nam questio est, quomodo de objecto præcivo simplici, v. g. de essentia & paternitate verificari possint contradictoria.

Respondetur: Ideo verificari, quia etsi objectum sit idem & simplex formaliter, est tamen distinctum & multiplex virtualiter. Si ulterius petas, cur de objecto virtualiter multiplici verificentur contradictoria?

Respondent iterum: quia formalitates virtualiter distinctæ habent capacitatem recipiendi contradictoria, ac si essent formalitates actu formaliter distinctæ, siquidem actu distinctis æquivalent. En! inquit, Maltrius, manifesta petitio principii, ideo nempe de essentia & relatione possunt dici contradictoria, quia est capax contradictoriorum, seu quia potest recipere contradictoria, quod est idem per idem dicere. Addunt aliqui: sicuti Scotus explicando formalem distinctionem ex natura rei per formalitates actu distinctas recurrunt in circulum vitiosum; sic & Thomistæ explicantes distinctionem virtualem per distinctas virtualitates.

Secundò, quia hæc distinctio virtualis habet eandem difficultatem, quam habet mysterium Trinitatis, adeoque est inutilis ad solvendas objectiones contra hoc mysterium. Nam difficultas mysterii SS. Trinitatis est, quod simplicitas divinæ essentia compatiatur realem distinctionem personarum & relationum, quæ simplicissimè cum essentia identificantur: sed hoc ipsum dicit virtualis distinctio, salvâ nimirum simplicissimâ identitate inter essentiam & relationem, *relationem produci, essentiam non produci*, & in ordine ad verificanda contradictoria essentiam divinam æquivalente formis distinctis.

Tertiò. Hæreticus non minùs posset eludere mysterium Trinitatis per distinctionem virtualem, quàm formalem; si nimirum diceret, inter produci, & productum debet esse distinctio actualis, vel virtualis, conc. semper actualis, nego.

16. Respondeo. Has objectiones procedere ex ma-

lo supposito, quasi nimirum distinctio virtualis sit mera capacitas recipiendi contradictoria: cum sit potius in recto eminentia divinæ actualitatis sibi simplicissimè identificantis omnem formalitatem exclusivam imperfectionis, & consequenter etiam formales effectus, ac propria munera illarum formarum, quæ ab intellectu creato uno conceptu adæquari non possunt, quod certè tam clarum est, ut à nemine vocari possit in dubium.

Unde ad 1. Resp. falsum esse in nostra Thomistica sententia (quicquid RR. de distinctione virtuali aliter loquantur) quod hæc sit ultima ratio salvandi contradictoria, quia formalitates in DEO receptæ habent capacitatem recipiendi prædicata contradictoria: Sed ratio est: quia Divinæ actualitatis eminentia formaliter continet omnes perfectiones simpliciter simplices; ex quo sequitur, quod etiam præstet omnes illarum denominationes unitim in intellectu vidente divinam essentiam, ut in se est; divisim verò in intellectu diminutum & divisim illam cognoscente: unde prout substat ejusmodi inadæquatis conceptibus, recipere debet contradictoria; non autem prout substat intuitivæ cognitioni. Neque verum est (ut opponitur in additamento) quod distinctio virtualis dicatur à diversis virtualitatibus; sed ab eminentia perfectionis æquipollente pluribus formis distinctis.

Ad 2. quoque Resp. optimè per distinctionem virtualem (meliori quo fieri potest modo) tolli contradictionem, quæ obijcitur contra mysterium SS. Trinitatis: quia enim actus purus & ens infinitum debet sibi identificare omnem lineam entis (quod non est principium obscurum & dubium, sed etiam ab Adversariis concessum) consequenter identificat sibi formam omnem tam absolutam quàm relativam; adeoque etiam propria illarum formarum: atqui proprium est omnis formæ absolute simpliciter simplicis per se non excludere aliam formam & perfectionem simpliciter simplicem æquè perfectam aut perfectiorem; proprium verò formæ relativæ est, excludere à sua identitate relationem sibi terminativè & relativè oppositam: ex quo consequitur, in DEO summam esse identitatem omnium personarum in perfectionibus absolutis, esse verò distinctionem in perfectionibus relativis, in quo fundatur tota difficultas mysterii sanctissimæ Trinitatis.

Ad 3. nego seq. quia fides docet (cujus rationem extra revelationem Divinam per SS. Script. manifestam petere ineptum est & frivolum) secundam Personam non tantum fundamentaliter aut virtualiter, sed realiter & formaliter esse Filium, adeoque & primam Personam esse realiter formaliter Patrem, consequenter dari formalem realem oppositionem relativam inter ipsas: adeoque rursus Filium realiter formaliter procedere, generari, produci.

§. IV.

Corrollaria.

Inferes primò. In DEO non dari rationem actus primi virtualiter intrinsecè distincti ab actu secundo: quia videlicet actus primus in conceptu suo objectivo formaliter importat potentiam in eadem

eadem linea perfectibilem ab actu secundo, qui conceptus est repugnans DEO, seu actui puro. Ex quo sequitur, nec vitam primam radicalementer distinctam à vita secunda, nec potentiam executivam ut virtualiter distinctam ab actu imperii, neque intellectum vel voluntatem ab actu intelligenti vel volendi virtualiter distingui, aut à nostro intellectu cum fundamento intrinseco ex parte rei conceptæ ab actu distingui posse.

Dixi cum fundamento intrinseco, si enim hæc divina distinguat, propter comparationem & analogiam ad res & effectus creatos, in quibus ratio actus primi ab actu secundo distincta reperitur, fundamentum hujus actualis distinctionis non erit intrinseca DEI perfectio, quæ omnia ad eandem lineam pertinentia sibi identificat, sed extrinseca rerum creatarum limitatio, à qua oritur rerum in eadem linea contentarum distinctio. Unde ejusmodi distinctio non nisi ex imperfecto modo res divinas ad instar rerum creaturarum concipiendi contingit.

20. Inferes secundò. Neque ratione speciei impressæ & expressæ, vel ab invicem, vel ab actu secundo intelligendi, nec objectum primarium intellectus ab intellectu, neque scientiam visionis à scientia simplicis intelligentiæ, aut voluntatem antecedentem à consequente, neque partes virtuales æternitatis inter se invicem, neque decreta DEI libera, & particulares rationes Omnipotentia divina, ut potentiam creandi hominem, Angelum, neque Ideas divinas, &c. inter se virtualiter intrinsece distingui: quia nimirum hæc singula enumerata non pertinent ad diversas lineas, & ea quæ secundo loco attulimus, in DEO ratione nostrâ distinguuntur tantum propter connotationem ad objecta materialia & res creatas DEO extrinsecas.

Unde omnia contradictoria, quæ de ejusmodi formalitatibus prædicantur, per solam distinctionem virtuales extrinsecas salvantur, ut: *scientia simplicis intelligentiæ non est de absolute futuris: scientia visionis est de absolute futuris. Omnes homines salvantur, quas DEVS voluntate consequente vult salvos fieri: non omnes homines salvantur, quos DEVS voluntate antecedente vult salvos fieri, &c.* Quod pertinent illa quoque contradictoria: *Materia prima participat à DEO rationem entis, non rationem actus. Gratia sanctificans est participatio divine nature, non divine intellectio, &c.* Hæc enim omnia dicuntur de divinis solummodo propter connotationem ad res & effectus creatos, in quibus divina perfectio diminutè participatur: ipsa verò distinctio, cum ex

parte distinctorum essentialiter limitationem involuat, intrinsecum in DEO fundamentum non habet.

Inferes tertio. Distinctionem virtuales, quam inter attributa, divinarumque essentialiter flaturimus, rectè appellari realem intrinsecam, non tamen actuales, vel formalem. Realis intrinseca est, quia ponitur in intima virtute & perfectione objecti, quam consequitur æquipollentia cum pluribus ut plura sunt; non est autem actualis, vel formalis, quia ly *formale* absolute prolatur formalizat, & ly *actuale* actualizat distinctionem, ut advertit Cacheran. c. 3. §. 5. nostra autem virtualis distinctio, non significat extrema actu & formaliter distincta, cum per ly *virtuale* seu terminum alienantem, extrahatur à ratione verè distinctionis, eique propter inclusam simplicissimam identitatem opponatur. Quod si velis ly *actuale* non cadere supra distinctionem, sed supra rem vel existentiam rei virtute distinctæ, ut etiam ly *formale* cadere supra formalitates, non supra distinctionem, item movebis de nomine, & in re quidem nobiscum senties, (quis enim dubitat, infinitam DEI perfectionem actu & formaliter esse in DEO?) aberrabis autem à communi modo loquendi.

Inferes quartò. DEUM & Beatos per visionem²¹ beatificam (1.) cognoscere distinctionem virtuales divinarum perfectionum: (2.) illas tamen in hac visione actu nequaquam distingui: (3.) neque de ipsis contradictoria affirmari. Ratio primi est: quia DEUS & Beati vident DEUM, *sicuti est*, adeoque quidquid realiter intrinsece est in DEO; sed distinctio virtualis realiter intrinsece est in DEO, ergo. Extra visionem tamen Beati actu hæc prædicata distinguunt, prout docet S. D. in 1. dist. 2. q. 1. a. 3. dicens: *quod intellectus videns DEVM, unum nomen potest imponere DEO, quod non significat sapientiam, & bonitatem, aut aliquid hujusmodi, sed significata omnium istorum includeret, sed si videns DEVM mediante conceptione suâ (hoc est extra Verbum) imponeret nomen DEO, necessario deberet imponere plura nomina sapientia, bonitatis, &c. ac proinde, ut advertit S. Chryl. à S. Doct. cit. alii cum Scraphinis DEUM laudant ut Sanctum, alii ut Justum, alii ut misericordem, &c.* Ratio tertii est, quod actus formalis contradictionis supponat prius factam extremorum divisionem per intellectum: sed ista non datur in visione secundum dicta. ergò.

ARTICULUS V.

An & quomodo essentia in attributis ac relationibus, & relationes ac attributum in essentiam in se ipsis includantur?

SUMMARI A.

1. *Includuntur in se formaliter.*
2. *Alias essent in privativa potentia ad se invicem.*
3. *Non datur inter illa distinctio excludentis & exclusi.*
4. *Præviè ad distinctionem qualis requiratur precisio intellectus?*
5. *Essentia & attributa de se prædicantur in abstracto & formaliter.*
6. *Authoritates objecta exponuntur.*

7. *Alia*